

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การใช้บทความเป็นสื่อพัฒนาการอ่านจับใจความและเขียนสรุปความ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสตรีสิริเกศ จังหวัดศรีสะเกษ

ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การอ่านจับใจความ
 - 1.1 ความหมายของการอ่านจับใจความ
 - 1.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความ
 - 1.3 ประโยชน์ของการอ่านจับใจความ
 - 1.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการอ่านจับใจความ
 - 1.4.1 ทฤษฎีทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง
 - 1.4.2 ทฤษฎีการอ่านที่เกี่ยวข้อง
 - 1.5 หลักการอ่านจับใจความ
2. การเขียนสรุปความ
 - 2.1 ความหมายของการเขียนสรุปความ
 - 2.2 ความสำคัญของการเขียนสรุปความ
 - 2.3 ประโยชน์ของการเขียนสรุปความ
 - 2.4 หลักการเขียนสรุปความ
3. บทความ
 - 3.1 ความหมายของบทความ
 - 3.2 ความสำคัญของบทความ
 - 3.3 ประเภทของบทความ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ
 - 4.1.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.1.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนสรุปความ

4.2.1 งานวิจัยในประเทศ

4.2.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

1. การอ่านจับใจความ

1.1 ความหมายของการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความ เป็นการอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่องหรือของหนังสือแต่ละเล่มที่เป็นส่วนใจความสำคัญ และส่วนขยายใจความสำคัญของเรื่อง เป็นการค้นหาประเด็นสำคัญแล้วทำสรุปย่อ คล้ายย่อความ ดังที่ วชิราพรธณ จันทน์เทศ (2549, น. 9) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความ สรุปได้ว่าเป็นการจับใจความสำคัญของเรื่องที่ผู้เขียนต้องการสื่อให้กับผู้อ่าน โดยผู้อ่านจะต้องทราบว่าเรื่องที่อ่านนั้นกล่าวถึงอะไร เกี่ยวกับใคร เกิดขึ้นที่ไหน เมื่อไร และเกิดขึ้นอย่างไรจึงจะทำให้เกิดการสื่อสารที่ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ที่ผู้เขียนตั้งใจไว้ สุวีณา เดือนแจ้ง (2550, น. 12) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความ สรุปได้ว่า เป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจเรื่องราว จุดมุ่งหมายของผู้เขียน สาระสำคัญของเรื่อง ตลอดจนแนวคิดของผู้เขียน ส่วนพิสมัย กองธรรม (2552, น. 46) ได้อธิบายความหมายของการอ่านจับใจความไว้สรุปได้ว่า หมายถึง การทำความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่าน จุดมุ่งหมายของผู้เขียน การจับใจความสำคัญและแนวคิด และการนำความรู้ความคิดที่ได้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2554, น. 5-21) ได้ให้นิยามการอ่านจับใจความไว้สรุปได้ว่า เป็นการทำงานของสมองเพื่อจับใจความ เนื้อเรื่อง เน้นความถูกต้องของการรับสาร ทั้งเนื้อหาและความคิดเห็นที่ตรงกับการส่งสารของผู้เขียน รวมถึงการปฏิสัมพันธ์ในเชิงแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อ่านจับใจความกับสารที่อ่านจับใจความและบริบทที่เกี่ยวข้อง นอกจากนั้น พิมพพรรณ พูลสวัสดิ์ (2556, น. 19) ได้กล่าวถึงความหมายการอ่านจับใจความสรุปได้ว่า เป็นกระบวนการ ที่ผู้อ่านสามารถเก็บเนื้อหาสาระและแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้ รวมทั้งเข้าใจจุดมุ่งหมายและเนื้อเรื่องที่อ่าน

กล่าวโดยสรุปการอ่านจับใจความ เป็นกระบวนการอ่านที่มุ่งค้นหาสาระสำคัญที่เป็นส่วนใจความสำคัญ และส่วนขยายของเรื่อง ออกมาเป็นแนวคิด และนำแนวคิดนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

1.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความ เป็นทักษะสำคัญที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ดังที่ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2552, น. 137) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความ สรุปได้ว่า ในยุคข่าวสาร

การอ่านจับใจความได้เพิ่มบทบาทความสำคัญมากขึ้น สำหรับนักเรียนที่กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษา เป็นช่วงที่นักเรียนต้องแสวงหาความรู้เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อระดับสูง นักเรียนต้องใช้การอ่านเป็นเครื่องมือหาความรู้ แต่การที่จะให้เกิดผลดีก็ต้องได้รับการฝึกฝนให้มีความสามารถ ค้นหาคำสำคัญและประโยคสำคัญจากสารที่อ่าน อีกทั้งยังสามารถบอกใจความและแนวคิดได้ถูกต้อง ส่วน แวมมยุรา เหมือนนิล (2541, น. 22 อ้างถึงใน สุริยา เฟื่องลิ, 2552, น. 24) ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า การสอนทักษะการอ่านจับใจความ ครูต้องพยายามสร้างความสนใจให้นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านจับใจความ โดยฝึกให้นักเรียนอ่านจับใจความเพื่อความเข้าใจในเรื่องราวที่กำหนดให้ การบอกรายละเอียด การจัดลำดับเหตุการณ์ การบอกถึงเหตุและผล โดยครูต้องตั้งคำถามให้นักเรียนตอบเป็นตอนๆ ตามเรื่องนั้นๆ นอกจากนั้น พิมพ์พรรณ พูลสวัสดิ์ (2556, น. 20) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการอ่านจับใจความสรุปได้ว่า มีความสำคัญยิ่งต่อสังคมปัจจุบัน เพราะนอกจากจะใช้แสวงหาความรู้ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนแล้วยังช่วยให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน สามารถทำให้ผู้อ่านเกิดการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในสถานการณ์ต่างๆซึ่งจะนำไปสู่ การพัฒนาอาชีพ และการดำรงอยู่ในสังคมอย่างปรกติสุข

กล่าวโดยสรุปการอ่านจับใจความมีความสำคัญต่อนักเรียน คือ พัฒนาการอ่านเป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้และเกิดประสบการณ์ในทางภาษา ทำให้เป็นคนทันสมัยและทันต่อความเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคข่าวสาร

1.3 ประโยชน์ของการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความมีประโยชน์ต่อทุกคน เป็นทักษะที่มีความจำเป็นในชีวิตประจำวันของนักเรียนและนักศึกษาที่ต้องอ่าน ถ้าอ่านได้รวดเร็วและจับใจความสำคัญได้ ก็จะช่วยให้นักเรียนอ่านสรุปได้มาก ทำให้มีความรู้มาก สามารถทำงานตามที่ครูมอบหมายได้เป็นอย่างดี และใช้ในการแสวงหาความรู้เมื่อจบไปแล้ว การอ่านจับใจความจึงเป็นกุญแจดอกสำคัญที่ช่วยพัฒนาการอ่านให้ก้าวหน้าไปสู่โลกภายนอก ปทุมกาญจน์ ศรีสุวรรณ (2549, น. 15) กล่าวถึงประโยชน์ของการอ่านจับใจความสรุปได้ว่า มีประโยชน์ต่อนักเรียนช่วยเพิ่มพูนสติปัญญาให้มีความรู้ทันต่อเหตุการณ์ มีความคิดกว้างไกล สามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้า พัฒนาคุณภาพชีวิตให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข แวมมยุรา เหมือนนิล (2553, น. 5) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการอ่านจับใจความสรุปได้ว่าเป็นทักษะพื้นฐานที่ใช้ในการแสวงหาความรู้ สามารถสร้างความคิดและจินตนาการได้ดี ถ้านักเรียนอ่านจับใจความไม่ได้ คืออ่านหนังสือไม่เข้าใจ หรือเข้าใจไม่ถูกต้อง ถึงจะมีวรรณกรรมที่ดีเกิดขึ้นมากเพียงใดก็ไม่มีประโยชน์ ลักษณะแสงขาว (2553, น. 69) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการอ่านจับใจความไว้สรุปได้ว่า ช่วยทำให้

นักเรียนเข้าใจความหมายของคำ จับประเด็นสำคัญ แยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น วิเคราะห์ความเข้าใจ และสรุปความได้ นำความรู้ที่ได้จากการอ่านจับใจความไปใช้แก้ปัญหา ตัดสินใจ คาดการณ์และใช้การอ่านจับใจความเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการอ่านและการเขียน นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน รู้จักแสวงหาความรู้และความบันเทิงด้วยตนเอง และช่วยให้มีนิสัยรักการอ่าน คมกฤษ พุ่มบุญนาถ (2554, น. 15) และพิมพ์พรรณ พูลสวัสดิ์ (2556, น. 20) ได้กล่าวไว้สรุปตรงกันได้ว่า การอ่านจับใจความมีประโยชน์อย่างยิ่ง ในชีวิตประจำวัน ใช้เป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้ เพราะจะทำให้ นักเรียนเข้าใจสิ่งที่อ่าน

กล่าวโดยสรุปการอ่านจับใจความมีประโยชน์อย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เป็นทักษะพื้นฐานที่ใช้ในการแสวงหาความรู้ จับประเด็นสำคัญ แยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น สร้างความคิด สร้างจินตนาการ และเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาการอ่านและการเขียน

1.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ

1.4.1 ทฤษฎีทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ

1) ทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไคค์ (Thorndike, 1913, p. 344, อ้างถึงใน สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2554, น. 15-16) ธอร์นไคค์ ได้นำเสนอกฎไว้ 3 ข้อ คือ กฎแห่งความพร้อม การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดี ถ้าผู้เรียนมีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ กฎแห่งการฝึกหัด เมื่อได้รับการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอจะทำให้ผลการเรียนดี กฎแห่งผล เมื่อได้รับการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอจะทำให้การเรียนดี ทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไคค์ เกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่องนี้คือ การให้ผู้เรียนได้ฝึกอ่านคืออ่านบทความหลายๆเรื่อง เป็นการฝึกฝนบ่อยๆ เมื่อเกิดการเรียนรู้แล้วสามารถไปใช้ใน เรื่องการอ่านจับใจความ และเขียนสรุปความ ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ในวิธีการแก้ปัญหา จดจำวิธีอ่านได้ดี เป็นวิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะในการอ่านจับใจความ และการเขียนสรุปความได้มากยิ่งขึ้นและรวดเร็ว

2) ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำของสกินเนอร์ และ กานเย (Kanije, 2009, อ้างถึงประภาพรรณ เอี่ยมสุภานิต, 2552, น. 277-295) ได้อธิบายว่า ผู้เรียนสามารถควบคุมพฤติกรรมตนเองได้ ผู้เรียนแสดงพฤติกรรม เนื่องจากได้รับการเสริมแรง การกระทำใดๆ ถ้าได้รับการเสริมแรง จะมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นอีก ส่วนการกระทำที่ไม่มีการเสริมแรง แนวโน้มที่ความถี่ของการกระทำนั้นจะลดลงและหายไปในที่สุด และเชื่อว่าการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ผู้เรียนเป็นผู้กระทำเอง มิใช่รอให้สิ่งเร้าภายนอกมากระทำ พฤติกรรมที่แสดงออกเกิดจากสิ่งเร้าภายในของผู้เรียนเอง ดังนั้น การจัดหาเรื่องที่ตรงกับความสนใจจะเป็นสิ่งเร้าที่ช่วยทำให้เกิดความต้องการที่จะอ่าน ผลที่ได้คือการตอบสนองที่ดี และการเสริมแรง โดยเลือกเอาสิ่งเร้าที่สำคัญเข้ามา และแปลงสิ่งเร้าเข้าไปในโครงสร้างแห่งปัญญา เก็บไว้ในความทรงจำระยะยาว และการถ่ายโยงการเรียนรู้

โดยการให้สัญญาณในการดึงเอาความรู้มาใช้และนำไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ได้อย่างเหมาะสม ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำของสกินเนอร์ และ กานเย เกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่องนี้คือ ในการสอนการอ่านจับใจความโดยใช้บทความเป็นสื่อและเขียนสรุปความ ต้องสอนอย่างเป็นระบบ คือสร้างความสนใจ แจ่มจุดประสงค์ กระตุ้นให้ผู้เรียนระลึกถึงความรู้เดิมที่จำเป็น เสนอบทเรียนใหม่ ให้แนวทางการเรียนรู้ ให้ลงมือปฏิบัติ ให้ข้อมูลป้อนกลับ ประเมินพฤติกรรม การเรียนรู้ตามจุดประสงค์ ส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโอนการเรียนรู้ โดยพยายามเชื่อมโยง การจัดสภาพการเรียนการสอน การให้การเสริมแรงหลังการตอบสนองที่เหมาะสมจะช่วยให้ การตอบสนองของผู้เรียน คงทนถาวร

กล่าวโดยสรุป ทฤษฎีการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ คือทฤษฎี การเรียนรู้ของธอร์นไคค์ ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำของสกินเนอร์ กานเย นำทฤษฎี เหล่านี้มาปรับใช้และฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอจะทำให้เกิดผลการเรียนดี เพราะการกระทำซ้ำๆจะได้รับการตอบสนองโดยอัตโนมัติ การเสริมแรง ระหว่างผู้รับสารกับสาร กระบวนการปฏิสัมพันธ์ การเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ จะเป็นประโยชน์ในการอ่านจับใจความอย่างยิ่ง

1.4.2 ทฤษฎีการอ่านที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีการอ่านที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่องนี้ มีดังนี้

1) ทฤษฎีปฏิบัติการเกี่ยวกับหนังสือเรียน

(1) การปฏิบัติการจากบน-ล่าง (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2554, น. 25-26) ทฤษฎีนี้มีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนอ่านจากบนไปล่าง ด้วยการอ่านจับใจความเนื้อหาให้เข้าใจ ก่อนแล้วจึงศึกษาความหมายของคำศัพท์ในภายหลัง ยึดหลักในการใช้ทฤษฎี คือ เนื้อหาที่มีความยาก ง่ายเหมาะกับผู้เรียนระดับปานกลาง ศัพท์ยากไม่เกินร้อยละ 20 มีคำที่มีความหมายเป็นนัยน้อยมาก เป็นเรื่องที่ให้ความรู้แก่บุคคลทั่วไป อ่านแบบปกติ ใช้ร่วมกับทักษะอื่นไม่ใช่เฉพาะการอ่านเพียงอย่างเดียว ใช้ร่วมกับการเขียน

(2) การปฏิบัติการจาก ล่าง-บน (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2554, น. 27) ทฤษฎีนี้มีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนอ่านจากล่างไปบน ด้วยการอ่านสำรวจคำยากหรือเป็นคำศัพท์แล้ว ค้นหาความหมายของแต่ละคำจนเข้าใจ ถูกต้อง แล้วจึงอ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียดเพื่อค้นหาประเด็นสำคัญ ยึดหลักในการใช้ทฤษฎี ดังนี้ เนื้อหาในบทเรียนมีความยาก ศัพท์วิชาการร้อยละ 40-50 มีการใช้คำที่มีความหมายเป็นนัย ซึ่งผู้อ่านต้องใช้ตีความและแปลความ เป็นเรื่องที่ให้ความรู้ในเฉพาะ วิชา มีคำศัพท์เกี่ยวข้องทางด้านวิชาการเฉพาะสาขา ใช้วิธีอ่านละเอียดเพื่อเข้าใจความหมายใน ทางตรงและทางนัย ใช้การอ่านควบคู่กับการอภิปรายเพื่อให้ได้คำตอบที่ถูกต้อง ใช้การอ่านควบคู่ กับการเขียนเพื่อเป็นการเขียนสรุปความและเขียนวิจารณ์แสดงความคิดเห็นเหตุผล

(3) การปฏิบัติการปฏิสัมพันธ์ (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2554, น. 28)

เกิดจากการนำทฤษฎีการปฏิบัติการบน-ล่าง และล่าง-บน มาบูรณาการใช้ร่วมกัน โดยอ่านเนื้อหาในบทเรียนพร้อมทั้งค้นหาความหมายของศัพท์ยาก คือ เนื้อหาในบทเรียนมีคำศัพท์ปะปนบ้างประมาณร้อยละ 30 -40 เนื้อหาไม่ยากจนเกินไป แต่ไม่เพียงพอที่ใช้การปฏิบัติการบน-ล่าง ในการอ่าน ใช้วิธีอ่านละเอียดเพื่อเข้าใจเนื้อเรื่องและเพื่อสังเกตคำที่มีความหมายเป็นนัย อ่านละเอียดควบคู่กับการหาความหมายของคำยาก และใช้การอ่านบูรณาการกับทักษะอื่นๆ ได้แก่ ฟัง พูด เขียนและดู

2) ทฤษฎีการติดต่อระหว่างผู้รับสารกับสาร (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2554 , น. 30) ทฤษฎีนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจเนื้อหาในสาร เพราะทฤษฎีนี้มุ่งไปที่สารวิชาการ มีศัพท์เฉพาะและมีเนื้อหาซับซ้อน โกเมซ และ โกเมซ(Gomez & Gomez, 2007, pp. 224-228) ได้แนะนำหลักในการดำเนินงานโดยใช้ทฤษฎีการติดต่อระหว่างผู้รับสารกับสารไว้ดังนี้ ให้ผู้เรียนอ่านสำรวจเพื่อสังเกตคำศัพท์ที่ปรากฏในบทเรียน พิจารณา จากคำที่เป็นตัวหนา หรือคำที่ขีดเส้นใต้ นอกจากนั้นอาจเป็นคำที่อยู่ในเครื่องหมายคำพูด อ่านปกติเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่อง และองค์ประกอบที่สำคัญของเรื่อง แล้วจึงให้ผู้เรียนเขียนบันทึกเพื่ออธิบายเนื้อหาในภาพรวม และเขียนคำศัพท์ลงในสมุดด้วย อ่านละเอียดเพื่อช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องดียิ่งขึ้น พร้อมทั้งบันทึกเหตุการณ์สำคัญ รวมทั้งบันทึกความหมายของคำศัพท์ตามที่คาดเดา อภิปรายเนื้อหาที่อ่านรวมทั้งคำศัพท์ที่คาดเดาความหมายไว้เพื่อให้เข้าใจตรงกัน แล้วจึงอ่านเนื้อเรื่องให้ละเอียดอีกครั้งหนึ่ง และขอเรื่องให้เหลือเฉพาะใจความที่เป็นประเด็นสำคัญ เรื่องที่ย่อแล้วให้แลกเปลี่ยนกันอ่านในกลุ่มผู้เรียน เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องก่อนที่จะนำไปเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์

3) ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ (Schema Theory) ของแอนเดอร์สัน และเพียร์สัน(Anderson & Pearson, 1984, pp. 255-292 อ้างถึง สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2554, น. 2-7) ได้เน้นกระบวนการสร้างความหมายด้วยการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ จากทฤษฎีจึงชี้ให้ผู้สอนเข้าใจได้ว่า ความรู้แบ่งออกเป็น 2 อย่าง คือ ความรู้เดิมที่ผู้เรียนมีอยู่กับความรู้ใหม่ที่ผู้เรียนจะได้รับ ทฤษฎีได้ชี้ให้เห็นว่าถ้าความรู้ทั้งสองอย่างมาเชื่อมโยงกันจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายยิ่งขึ้น มนัญญา แก้วสองเมือง (2554, น. 4/6) ได้กล่าวสรุปได้ว่าสำหรับกระบวนการตีความ แปลความและสรุปความ ต้องอาศัยหลักการคิด โดยนำสิ่งที่อ่านมาคิดพิจารณาเกี่ยวกับความรู้เดิม โดยอาศัยกระบวนการทางสมองที่ผู้อ่านมีโครงสร้างความรู้เดิมมาช่วย ทั้งนี้ ได้แบ่งชนิดของโครงสร้างความรู้เดิมเกี่ยวกับการอ่านไว้ 2 ลักษณะ ดังนี้ โครงสร้างความรู้เดิมเกี่ยวกับรูปแบบ(Formal Schemata) คือ โครงสร้างของงานเขียนที่เป็นลักษณะต่างๆ เช่น บทความ เป็นต้น โครงสร้างความรู้เดิมเกี่ยวกับเนื้อหา(Content Schemata) คือ โครงสร้างความรู้เดิมที่เกี่ยวกับเนื้อหาของสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง

ทฤษฎีนี้ เกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่องนี้คือ ข้อความใดๆไม่ว่าเป็นการพูดหรือ การเขียนไม่ได้สื่อความหมายด้วยตัวของข้อความเอง แต่ข้อความนั้นเป็นการเตรียมแนวทางสำหรับ ผู้ฟังหรือผู้อ่านได้สร้างความหมายของข้อความ โดยอาศัยความรู้เดิมในเรื่องที่อ่านที่มีอยู่แล้ว ซึ่งเป็นความรู้ที่ผู้อ่านได้เรียนรู้มาก่อน ดังนั้น ความเข้าใจในเรื่องที่อ่านตามทฤษฎีดังกล่าว จึงเป็น กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างความรู้เดิมของผู้อ่านและข้อความที่อ่าน

1.5 หลักการอ่านจับใจความ

นักการศึกษาได้เสนอหลักการอ่านจับใจความ ในแนวทางต่างกัน ดังนี้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2550, น. 84) ได้กล่าวว่า หลักการอ่านจับใจความ จำเป็นต้องฝึกฝนสม่ำเสมอ ร่วมกับการใช้กระบวนการคิด ทั้งการคิดระดับต้น คือ รู้-จำและเข้าใจ เพื่อเป็นพื้นฐานไปสู่การคิดระดับกลางคือ นำไปใช้ และระดับสูงคือ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า ขึ้นต่อไปเป็นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งต้องใช้อ่านจับใจความเป็น พื้นฐาน ส่วน สุวีณา เดือนแจ้ง (2550, น. 12) ได้กล่าวว่า การอ่านจับใจความควรมีหลักในการอ่าน คือมีการกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน พยายามเก็บใจความให้ครบถ้วนและรวดเร็ว ควรมีการทดสอบความเข้าใจในการอ่านด้วยการตั้งคำถามตัวเอง และนำใจความที่ได้มาเรียบเรียง เป็นสำนวนภาษาของตนเอง เพื่อให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น โดยให้ผู้อ่านฝึกฝนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความชำนาญในการอ่าน เอกรินทร์ สัมหาศาล และคณะ (2552, น. 18) ได้กล่าวถึง ข้อมูลสำคัญ เกี่ยวกับการอ่าน จับใจความสำคัญ เป็นการอ่านเพื่อให้ทราบว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร และ ผลเป็นอย่างไร แล้วจดบันทึกใจความสำคัญนั้นไว้ หลักการอ่านจับใจความสำคัญมีวิธีปฏิบัติ เรียงลำดับตั้งแต่ การตั้งใจอ่านเรื่องเพื่อจับใจความสำคัญ คิดตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่อง ใคร ทำอะไรที่ไหน เมื่อไร ผลเป็นอย่างไร ให้ข้อคิดอย่างไร แล้วเขียนแผนภาพโครงเรื่อง เขียนเรียบเรียงสรุปใจความสำคัญของเรื่องด้วยสำนวนภาษาของตนเอง อ่านทบทวน เพื่อตรวจสอบความเรียบร้อยและความถูกต้อง

กล่าวโดยสรุป การอ่านจับใจความเพื่อจะให้บรรลุจุดประสงค์นั้น ต้องมี หลักเกณฑ์ในการอ่าน อ่านเรื่องราวทั้งหมดให้เข้าใจ ตั้งคำถามสั้นๆว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร สรุปใจความสำคัญทุกๆตอน ผู้อ่านต้องมีการฝึกฝนอยู่เสมอ ต้องมีความรู้ มีพื้นฐานในอ่าน เข้าใจ ความหมายของคำ เรียบเรียงสรุปใจความใช้ภาษาของตนเอง

2. การเขียนสรุปความ

2.1 ความหมายของการเขียนสรุปความ

การเขียนสรุปความเป็นกระบวนการในการส่งสาร เป็นการถ่ายทอดด้วยตัวอักษรระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน โดยใช้ความรู้สึคนึกคิด อารมณ์ ความต้องการ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ได้มีผู้ให้ความหมายของการเขียนสรุปความไว้ดังนี้ ดุสิตา แดงประเสริฐ (2549, น. 74) ได้กล่าวถึงความหมายของการเขียนสรุปความ สรุปได้ว่า เป็นการเขียนเฉพาะเนื้อหาสำคัญของเรื่องที่อ่านหรือฟังให้ได้ใจความครบสมบูรณ์ที่สุด ด้วยภาษาสำนวนของตนเอง สำหรับธนุ ทดแทนคุณ (2549, น. 160) ได้ให้ความหมายของการเขียนสรุปความสรุปได้ คือ การเก็บใจความสำคัญจากการที่ได้ฟังหรืออ่าน มาเรียบเรียงใหม่ให้มีใจความครบถ้วน กระชับ เข้าใจง่าย โดยใช้สำนวนภาษาของผู้เขียนเอง โดยไม่ต้องคำนึงถึงการเรียงลำดับก่อนหลัง ตามเนื้อหาของสารเดิม สุวีณา เดือนแจ้ง (2550, น. 21) ได้ให้ความหมายของการเขียนสรุปความ สรุปได้ว่า คือ การนำประเด็นสำคัญของเรื่องแต่ละย่อหน้า มาเรียบเรียงใหม่ให้กระชับ ชัดเจน สมบูรณ์ โดยใช้สำนวนภาษาของผู้เขียนเอง นอกจากนั้น ปิ่นแก้ว ทรัพย์สนอง (2556, น. 8) ได้ให้ความหมายสรุปได้ว่า การเขียนสรุปความเป็นการเขียนสรุปประเด็นใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านหรือฟัง ให้ได้ใจความครบถ้วนสมบูรณ์ โดยใช้ถ้อยคำสำนวนของผู้เขียน ที่เรียบเรียงขึ้นใหม่เพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น

กล่าวโดยสรุป การเขียนสรุปความ เป็นการเขียนเนื้อหาสำคัญของเรื่อง จากการฟังหรือการอ่าน โดยนำมาเรียบเรียงใหม่ ให้ได้ใจความครบถ้วนสมบูรณ์โดย เรียบเรียงเป็นภาษาของผู้เขียน

2.2 ความสำคัญของการเขียนสรุปความ

การเขียนสรุปความเป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ดังที่ นกมล จันทรเพ็ญ (2549, น. 91) อธิบายไว้สรุปได้ว่าเป็นการสื่อสารของมนุษย์ ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อความเข้าใจซึ่งกันและกัน สามารถสร้างความสามัคคีระหว่างมนุษยชาติ นอกจากนี้การเขียนสรุปความยังสามารถช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในชีวิต ทั้งในการศึกษาประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิต ส่วน สุวีณา เดือนแจ้ง (2550, น. 22) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนสรุปความ สรุปได้ว่ามีบทบาทสำคัญในการดำเนินชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างมาก เพราะเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึกนึกคิดต่างๆ ของผู้เขียน เพื่อส่งไปยังผู้อ่านอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร เป็นทักษะที่ช่วยในการเรียนรู้ นอกจากนั้น เนาวรัตน์ เจตคุ (2555, น. 46) อธิบายไว้สรุปได้ว่า การเขียนสรุปความมีความสำคัญต่อบุคคลทุกระดับ เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร เนื่องจากใน

ชีวิตประจำวัน การได้อ่านและได้ฟังสารต่างๆ จะต้องมีการสรุปความ เพื่อจดสาระสำคัญของเรื่องราวเพื่อนำไปใช้ ให้เป็นประโยชน์ในการศึกษาและดำเนินชีวิตประจำวัน

กล่าวโดยสรุป การเขียนสรุปความมีความสำคัญต่อการติดต่อสื่อสาร มีบทบาทในการดำเนินชีวิต และเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดเรื่องราวสำคัญอันเป็นประโยชน์ในการศึกษา

2.3 ประโยชน์ของการเขียนสรุปความ

นักการศึกษาได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเขียนสรุปความไว้หลายประเด็นดังที่ อดัม สัตนาโค (2549, น. 21) ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่าการเขียนสรุปความมีประโยชน์ในด้านใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้ ช่วยให้การเรียนรู้มีความหมาย ช่วยพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความให้มีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นการฝึกทักษะด้านการสังเกต วิเคราะห์ และสังเคราะห์ควบคู่กันไป ส่วน นพนิศ รอดศิริ (2550, น. 28) ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่าการเขียนสรุปความมีประโยชน์มากต่อการเรียนรู้ เพราะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้นักเรียนรู้จักจัดข้อมูล ประมวลความรู้ ความคิด เขียนจากเรื่องที่ฟังหรืออ่าน ทำให้มีการพัฒนาทักษะในการเขียนแล้วยังส่งผลดีต่อความเข้าใจในการอ่านด้วย และนอกจากนั้น สุทธิติ ชัดติยะ (2552, น. 11) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเขียนสรุปความสรุปได้ว่า มีประโยชน์ในชีวิตประจำวัน เป็นเครื่องมือสำคัญของการสื่อสาร จะช่วยให้จดจำสาระสำคัญจากสิ่งที่ได้ฟัง ได้อ่านและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

กล่าวโดยสรุป การเขียนสรุปความ มีประโยชน์ในการศึกษาหาความรู้ ช่วยพัฒนาการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความ และเป็นเครื่องมือให้นักเรียนได้รู้จักและประมวลความรู้จากการฟังและการอ่าน

2.4 หลักการเขียนสรุปความ

การเขียนสรุปความ เป็นทักษะที่ยาก มีความซับซ้อนกว่าทักษะอื่นการเขียนสรุปความ เป็นการเขียนย่อเนื้อความให้ได้ใจความที่สั้น กระชับ ต้องใช้ความสามารถในการเขียนอย่างมาก และต้องใช้ภาษาอย่างมีศิลปะ ทักษะที่ช่วยการเขียนสรุปความคือ การอ่าน การคิด และการเขียน เพื่อให้การเขียนสรุปความถูกต้อง ชัดเจน ตรงประเด็นและมีประสิทธิภาพ นักการศึกษาได้กล่าวถึงหลักและวิธีการเขียนสรุปความ ไว้ดังนี้ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2549, น. 34) กล่าวถึงวิธีการเขียนสรุปความ สรุปได้ว่า ให้อ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียดแล้วหาประเด็นสำคัญของเรื่อง บันทึกใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า ตรวจสอบความถูกต้องของใจความ โดยการอ่านทบทวนเนื้อเรื่องอย่างละเอียด แล้วนำใจความแต่ละย่อหน้ามาเรียงลำดับให้เป็นเรื่องราวต่อเนื่องกัน อาจมีการปรับปรุงภาษาเพื่อให้ได้ใจความสละสลวย กระชับ ชัดเจนด้วยการตัดคำ หากใช้คำซ้ำกัน หรืออาจเพิ่มคำสันธานเชื่อมประโยค แต่ไม่ควรเปลี่ยนแปลงใจความให้ผิดเพี้ยนไปจากเดิม

หรือแสดงความคิดเห็นส่วนตัวซึ่งไม่ถือเป็นใจความของเรื่อง ส่วนสมาคมนักเขียน (The Writers's Workshop, 2005, p. 112, อ้างถึงใน นพนิต รอดศิริ, 2550, น. 28) ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า วิธีการเขียนสรุปความ คือ ต้องอ่านเนื้อเรื่องอย่างรอบคอบ โดยอ่านซ้ำหลายๆ ครั้งจนเกิดความเข้าใจที่ละเอียดถี่ถ้วน ชัดเจนได้ข้อความที่เป็นใจความสำคัญของเรื่องหรือจดบันทึกไว้ แล้วนำข้อความที่ชัดเจนได้หรือจดบันทึกไว้มาเขียนเป็นแผนภูมิหรือเค้าโครงง่าย ๆ จากนั้นจึงเรียบเรียงข้อความใหม่ ด้วยสำนวนภาษาของตนเองให้ได้ใจความที่สั้นกระชับ ได้ใจความสมบูรณ์ นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, น. 92-93) ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า วิธีการเขียน สรุปความมีวิธีการเขียนสรุปเนื้อหาจากย่อหน้า โดยพิจารณาจากใจความของข้อความ การค้นหาใจความกระทำโดยการตั้งและตอบคำถามว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม และอย่างไร ส่วนวิธีสรุปความ ข้อเขียนที่เป็นเรื่อง ได้แก่ บทความ สารคดี เรื่องเล่า ความเรียง ข้อเขียนเหล่านี้ จะมีสัดส่วนของเรื่องที่ประกอบด้วยคำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป สำหรับการสรุปข้อเขียนเรื่อง จะเป็นการช่วยกระชับความที่เขียนมาทั้งหมดให้ชัดเจนลงจุดสำคัญในการสรุปความอยู่ที่ว่า บทสรุปนั้นต้องคล้อยตาม กลมกลืนและเชื่อมโยงไปด้วยกันกับคำนำ จึงจะนับว่าเป็นบทสรุปที่ดี ลินดา และเดวิท (Lynda and Dewitt, 2007, อ้างถึงใน ธัญญลักษณ์ สังข์แก้ว, 2552, น. 31) ได้กล่าวถึงหลักการเขียนสรุปความ สรุปได้ว่า ขั้นแรกให้ชัดเจนได้หรือวงกลมประโยค วลี ที่สำคัญ แล้วอ่านแต่ละย่อหน้าเหมือนเป็นหน่วยความคิด ค้นหาความหมายคำศัพท์ สรุปประโยคที่สำคัญ แล้วเขียนบันทึกไว้ ทบทวนและศึกษารายละเอียดเพื่อจัดเรียงลำดับ แล้วเขียนสรุปโดยไม่แสดงความคิดเห็นส่วนตัว

กล่าวโดยสรุป หลักการเขียนสรุปความ คือ อ่านเนื้อเรื่องที่ต้องการสรุปอย่างละเอียด อ่านจนเข้าใจ หาประเด็นสำคัญแต่ละย่อหน้า ชัดเจนได้ข้อความ ที่เป็นใจความสำคัญของเรื่อง นำใจความ แต่ละย่อหน้า มาเรียงลำดับใหม่ให้เป็นเรื่องเรื่องราวต่อเนื่องกัน ปรับปรุงภาษาให้สละสลวยกระชับอย่างชัดเจน โดยไม่ต้องแสดงความคิดเห็นส่วนตัว

3. บทความ

3.1 ความหมายของบทความ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2546 (2554, น. 648) ได้ให้ความหมายของบทความไว้ว่า บทความ น. คือข้อเขียนซึ่งเป็นรายงาน หรือการแสดงความคิดเห็น มักตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ วารสารและสารานุกรม บทความเป็นความเรียงร้อยแก้ว เป็นงานเขียนที่แต่งหรือเรียบเรียงขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด ทรรศนะ หรือความต้องการให้

ผู้อันทราบ กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์ (2549, น. 236) ได้ให้ความหมายสรุปได้ว่า บทความเป็นงานเขียนร้อยแก้วที่มุ่งนำเสนอข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงร่วมกับการนำเสนอข้อคิดเห็นของผู้เขียนในประเด็นต่างๆ แต่ต้องเป็นเรื่องที่สร้างสรรค์ หรือก่อให้เกิดประโยชน์ มิใช่เป็นการเขียนเพื่อมุ่งทำลายบุคคลอื่น หากต้องวิพากษ์วิจารณ์ จะต้องเป็นไปในทางดีเพื่อก่อ บางครั้งอาจเขียนเพื่อนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา ส่วน ปราณี สุรสิทธิ์ (2549, น. 108) และอมรพรรณ ชุ่มโชคชัยกุล (2550, น. 22) ได้ให้ความหมายของบทความ คล้ายกัน สรุปได้ว่า บทความเป็นข้อเขียนแบบความเรียง ประเภทหนึ่ง ที่ผู้เขียนเขียนขึ้นโดยมีจุดประสงค์หลายลักษณะ เพื่อเสนอความคิดเห็น หรือทัศนะในเรื่องใดเรื่องหนึ่งแก่ผู้อ่าน โดยมีหลักฐานข้อเท็จจริงสามารถอ้างอิงเพื่อวิเคราะห์วิจารณ์หรือเชิงสร้างสรรค์ไว้ในข้อเขียน อวยพร พานิช และคณะ (2550, น. 219) ได้ให้ความหมายของบทความไว้สรุปได้ว่า บทความคือความเรียงร้อยแก้วหรือข้อเขียนที่ประกอบด้วยความรู้และความคิดเห็น บทความมิใช่เรียงความและไม่ใช่ข่าว หากเป็นความเรียงที่มีพื้นฐานจากข้อเท็จจริง มิใช่เรื่องเพ้อฝันหรือเขียนจากจินตนาการ แต่เป็นข้อเขียนที่มีเนื้อหาที่เป็นความรู้ ความจริง ประกอบด้วยความคิดเห็นของผู้เขียน ภาษาของบทความเป็นภาษาที่ชวนอ่าน ให้สาระ และให้ความรู้ นอกจากนี้ ธิดา โมสิกรัตน์ (2553, น. 219) ได้อธิบายความหมายของบทความสรุปได้ว่า เป็นงานเขียนที่นำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้และข้อเท็จจริง ซึ่งเป็นเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและอยู่ในความสนใจของสังคม ใช้ภาษาและลีลาการเขียนที่ชวนอ่าน ให้สาระความรู้ ข้อคิด และประสบการณ์ อันเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาในการดำเนินชีวิต และการทำงานในสภาวะการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง

กล่าวโดยสรุป บทความเป็นงานเขียนประเภทร้อยแก้ว มีจุดมุ่งหมายในการเขียนเขียนเพื่อเสนอความคิดเห็น วิเคราะห์ วิจารณ์ หรืออธิบายแนะนำ ประเพณข่าหรือเหตุการณ์ที่กำลังเป็นที่สนใจขณะนั้นโดยเสนอจากข้อเท็จจริง และหลักวิชาการ ถ่ายทอดให้ผู้รับสารได้ทราบเรื่องราวต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจและการแก้ปัญหา

3.2 ความสำคัญของบทความ

บทความเป็นงานเขียนที่มีความสำคัญ ทั้งตัวผู้เขียนและผู้อ่าน ความสำคัญของบทความ ในด้านตัวผู้เขียน คือ ผู้เขียนเป็นผู้ส่งสารจะต้องคำนึงว่าสารที่ส่งไปนั้นมีอิทธิพลต่อผู้อ่านหรือผู้รับสาร ดังที่ เจือ สตะเวทิน (2519, น. 63) ได้อธิบายความสำคัญของบทความไว้สรุปได้ว่า บทความเป็นอาหารสมอง ในด้านตัวของผู้เขียน คือผู้เขียนเป็นผู้ส่งสารจะต้องคำนึงถึงว่า สารที่ส่งไปนั้นมีอิทธิพลต่อผู้อ่านหรือผู้รับสาร ดังนั้นผู้เขียนจึงควรกำหนดเนื้อหาสาระที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้อ่าน มีข้อเท็จจริงที่ถูกต้องสมบูรณ์ จึงจะเรียกว่ามีความรับผิดชอบในงานเขียนของตน ส่วน ปราณี สุรสิทธิ์ (2541, น. 146) ได้กล่าวถึงความสำคัญของบทความไว้สรุปได้ว่า บทความมี

ความสำคัญต่อตัวผู้เขียนและผู้อ่าน ความสำคัญในส่วนของผู้เขียนนั้น ถือว่าผู้เขียนเป็นผู้ส่งสาร จะต้องคำนึงว่าสารที่ส่งไปนั้นมีอิทธิพลต่อผู้อ่าน จะต้องคำนึงถึงประโยชน์ต่อผู้อ่านทั้งเนื้อหาสาระและข้อเท็จจริงที่ถูกต้องสมบูรณ์ จึงถือว่าเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่องานเขียน ส่วนความสำคัญต่อผู้อ่าน ในฐานะผู้รับสาร ผู้อ่านจะได้รับความรู้ เพิ่มพูนความคิด ทักษะคิด และ ความเชื่อ เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ทำให้เฉลียวฉลาด รู้เท่าทันเหตุการณ์ ยิ่งอ่านมาก คิดวิเคราะห์มากขึ้นเท่าใด ก็ยังเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านมากขึ้นเท่านั้น บางครั้งสามารถนำไปช่วยตัดสินใจในเรื่องสำคัญของชีวิตได้ นอกจากนี้ มาลี บุญศิริพันธ์ (2550, น. 302) ได้กล่าวถึงความสำคัญของบทความเกี่ยวกับประเด็นเนื้อหาที่ดีของบทความไว้ สรุปได้ว่า บทความที่ดีจึงต้องประกอบด้วยการนำเสนอ ข้อมูล และความคิดเห็นบนรากฐานของความจริงและข้อเท็จจริง ในฐานะแหล่งข่าวสาร การเสนอความคิดใดๆ ต้องมีข้อมูลที่เชื่อถือได้สนับสนุน บนหลักตรรกวิทยาในการใช้เหตุผลอย่างหนักแน่น มีความรู้ ความเข้าใจ และวุฒิภาวะในการเสนอความคิดเห็นอย่างเที่ยงธรรม สำหรับ วัฒนา เข้มวงศ์ (2556, น. 4-5) ได้กล่าวถึงความสำคัญของบทความไว้ สรุปได้ว่า บทความเป็นเวทีกลางให้คนในสังคมได้ร่วมแสดงความคิดเห็น เพราะนอกจากจะเป็นงานเขียนที่ให้ข้อมูล ความรู้ และข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นแล้ว ลักษณะเด่นของบทความอีกประการหนึ่งคือ การเสนอความคิดเห็นของผู้เขียนแทรกลงไป อาจจะเป็นการยกย่อง ชมเชย ท้าวดึง ชัดแย้ง หรือเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหา เพื่อสร้างสรรค์สิ่งที่ดีในสังคม บทความเป็นการสร้างประจักษ์ต่อเรื่องที่นำเสนอ บทความแต่ละประเภทมีความสมบูรณ์ น่าเชื่อถือยิ่ง ถ้าเรื่องนั้นๆนำเสนอสาเหตุของปัญหา แล้วให้แนวทางในการแก้ปัญหาเหล่านั้นมีส่วนกระตุ้นให้ผู้อ่านมีแนวคิดไปในทางเดียวกันกับผู้เขียน ดังนั้นผู้เขียนจึงควรคำนึงถึงผลกระทบที่ตามมาด้วยเช่นกัน

กล่าวโดยสรุป บทความเป็นงานเขียนที่มีความสำคัญ ทั้งผู้เขียน ซึ่งเป็นผู้ส่งสาร และผู้อ่านซึ่งเป็นผู้รับสาร เป็นแหล่งข่าวสาร และข้อเท็จจริง และเป็นเวทีกลางให้คนได้ร่วมแสดงความคิดเห็น และเป็นการสร้างประจักษ์ต่อเรื่องที่นำเสนอ

3.3 ประเภทของบทความ

บทความมีลักษณะหลากหลายในการเขียนที่ผู้เขียนมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข่าวสารอธิบาย แสดงความคิดเห็นหรือโน้มน้าวใจแก่ผู้อ่านอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างประกอบกัน ดังที่ เจือ สดะเวทิน (2517, น. 111) ได้แบ่งบทความออกเป็น 10 ประเภท คือ บทความบรรยาย บทความรายงาน บทความเชิงโต้ข้อขัดแย้ง บทความที่มีคนสนใจ บทความสัมภาษณ์ บทความประเภทอธิบายวิธีทำ บทความแสดงความคิดเห็นใหม่ บทความร่างบุคคลิกลักษณะบุคคล บุคคลในวันรอบปีและบทความทั่วไป

ปราณี สุรสิทธิ์ (2549, น. 109) ได้แบ่งประเภทของบทความเฉพาะที่นิยมเขียนในหนังสือพิมพ์ และนิตยสาร แบ่งเป็น 10 ประเภทเช่นเดียวกัน คือ 1) บทความแสดงความคิดเห็น เป็นบทความที่เสนอความคิดเห็นเป็นสำคัญ โดยได้ประมวลแนวความคิดจากเอกสารอ้างอิงต่างๆ ผสมเข้ากับความคิดเห็นของผู้เขียน ซึ่งเป็นความคิดที่แปลกกว่าที่เคยมีมา เป็นไปในทางสร้างสรรค์ 2) บทความเชิงสัมภาษณ์ เป็นบทความที่เสนอความคิดของบุคคลที่มีความเด่น มีชื่อเสียง เชี่ยวชาญ แทรกประวัติด้อยๆ 3) บทความรายงาน เป็นบทความที่ผู้เขียนต้องการขยายรายละเอียดของเหตุการณ์ที่เป็นข่าว โดยการศึกษาค้นคว้าหาข้อเท็จจริงมานำเสนอ 4) บทความบรรยาย เป็นบทความที่บรรยายประสบการณ์ต่างๆ ที่ผ่านพบ และคิดว่ามีประโยชน์ควรบอกให้ผู้อื่นทราบ 5) บทความอธิบาย เป็นงานเขียนประเภทร้อยแก้วที่เขียนขึ้นเพื่อเสนอความรู้ ความคิดเห็น หรือความเพ็ดเพลิน จากข้อเท็จจริงที่มีสาระ เชื่อถือได้ และอยู่ในความสนใจของผู้คนโดยทั่วไป 6) บทความโต้แย้งสังคม เป็นบทความที่มีประเด็นปัญหาที่แตกต่างกันในเชิงความคิด และเป็นปัญหา ที่มีผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่ มีกระแสความคิดเกี่ยวกับปัญหานั้นๆ ออกเป็น 2 ทาง พร้อมทั้งวิพากษ์ วิเคราะห์ความเป็นไปของปัญหา เสนอวิธีแก้ปัญหามา เพื่อให้ผู้อ่านพิจารณาตัดสินใจเอาเอง 7) บทความเชิงวิจารณ์ เป็นบทความที่มุ่งแสดงความคิดเห็นในเชิงติชม เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย สิ่งที่น่ามาวิจารณ์ มีทั้งวรรณกรรม ศิลปกรรม สื่อบันเทิง 8) บทความเชิงวิเคราะห์ เป็นบทความที่วิเคราะห์เหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ที่มีผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่ นำผลการวิเคราะห์ไปตัดสินใจทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง 9) บทความเชิงบุคลิกภาพ เป็นบทความที่มุ่งให้ผู้อ่านทราบคุณลักษณะของบุคคลที่ทำให้บุคคลนั้นมีชื่อเสียง ท้ายสุดควรให้แนวคิดแก่ผู้อ่านว่า บุคลิกลักษณะของบุคคลนั้นน่าเอาเยี่ยงอย่าง และ 10) บทความวิชาการ เป็นบทความ ที่มุ่งเสนอความรู้โดยตรงแก่ผู้อ่าน ผู้เขียนต้องพยายามเขียนให้เข้าใจง่ายที่สุด

พิมาน แจ่มจรัส (2550, น. 348) ได้แบ่งบทความออกเป็น 4 ประเภท คือ บทความเสนอความคิดเห็น ส่วนใหญ่ เป็นข้อเขียนของนักเขียนในสังกัด มักเป็นการตอบสนองข่าวโดยนำเสนอข้อเท็จจริงต่างๆ ประกอบประเด็นข่าว อาจมีการสัมภาษณ์ บุคคลที่เกี่ยวข้องมานำเสนอได้ บทความทางวิชาการ เป็นการให้ความรู้เฉพาะด้าน มักจะเจาะลึกกว่าบทความทั่วไปให้ข้อมูลละเอียด อาจใช้สถิติจากการทำแบบสอบถาม มาประกอบก็ได้ บทความแนะนำ เป็นการอธิบายและให้ความรู้อย่างละเอียด ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่นการเดินทางท่องเที่ยว การกินอาหาร สุขภาพ ประเภทสูตรทำ บทความเชิงวิจารณ์ เป็นการแนะนำเรื่องที่น่าสนใจประกอบความคิดเห็นของผู้เขียนในด้านต่างๆ ได้แก่ หนังสือ และ ภาพยนตร์

วัฒนา แซ่มวงษ์ (2556, น. 8) ได้แบ่งบทความตามลักษณะเนื้อหา ออกเป็น 6 ประเภท คือ บทความทางวิชาการ บทความกึ่งวิชาการ บทความวิพากษ์วิจารณ์ บทความแสดงความคิดเห็น บทความชีวประวัติ และบทความสารคดีท่องเที่ยว

กล่าวโดยสรุป บทความมีหลายประเภท แต่ละประเภท มีความแตกต่างกัน มีการจัดแบ่งได้ทั้งตามลักษณะเนื้อหา จุดมุ่งหมาย มีวิธีการเขียนบทความ ที่คล้ายคลึงกันเรียกชื่อต่างกัน ผู้เขียนผู้อ่านจะต้องเลือกเขียนและเลือกอ่านให้เหมาะสมกับความสนใจของตนเอง

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ

4.1.1 งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ มีดังนี้

พิศิษฐ์ วรรณคำ (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาบนเครือข่าย เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยมีความมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาการพัฒนบทเรียนบนเครือข่าย เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 /80 เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลของบทเรียนบนเครือข่าย เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยบทเรียนบนเครือข่าย เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนบนเครือข่าย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปทุมรัตต์พิทยาคม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 40 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม(Cluster Random Sampling) ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า 1) บทเรียนบนเครือข่าย เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพได้เท่ากับ 81.75/83.43 2) บทเรียนบนเครือข่ายที่พัฒนาขึ้น มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6689 แสดงให้เห็นว่าบทเรียนบนเครือข่ายนี้ทำให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 66.89 3) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนบนเครือข่าย เรื่องการอ่านจับใจความหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยบทเรียนบนเครือข่าย เรื่องการอ่านจับใจความ โดยอยู่ในระดับมากที่สุด

วันทา สุขโสม (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การอ่านจับใจความโดยใช้คำถามตามแนวคิดของบลูม (Bloom) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ตามเกณฑ์ 75/75 ค่าดัชนีประสิทธิผล เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความโดยใช้คำถามตามแนวคิดของบลูม (Bloom) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 /2 โรงเรียนชุมชนบ้านโนนเจริญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความโดยใช้คำถามตามแนวคิดของบลูม (Bloom) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 86.07/80.23 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ดังนั้นนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความโดยใช้คำถามตามแนวคิดของบลูม (Bloom) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคะแนนเฉลี่ยในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จิตรลดา บุญเรือง (2552) พัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้าน กม.7 จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยมีความมุ่งหมายเพื่อ พัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนบ้าน กม.7 จำนวน 30 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม ผลการศึกษาค้นพบว่า 1) ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความ มีประสิทธิภาพ 82.00/83.83 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การอ่านจับใจความ หลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ ระดับ .01

สุริยา เฟื่องลี (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบจิกซอร์ (Jigsaw) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความด้วยกลุ่มร่วมมือแบบจิกซอร์ (Jigsaw) ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวังทองอำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 32 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบจิกซอร์ (Jigsaw) ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.84/82.60 และมีดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบจิกซอร์ (Jigsaw) เท่ากับ 0.5966 แสดงว่า นักเรียนมีความรู้ก้าวหน้าในการเรียนร้อยละ 59.66 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบจิกซอร์ (Jigsaw) อยู่ในระดับมากที่สุด โดยสรุป แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบจิกซอร์ (Jigsaw) มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเหมาะสม สามารถนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นี้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

อัญชลี ท่าทอง (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่องชุดการสอนสำหรับครูเรื่องการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านสำหรับนักเรียนต่างชาติเยียร์ 11 (มัธยมศึกษาปีที่ 4) โรงเรียนนานาชาติเซนต์จอร์จส์ มีความมุ่งหมายเพื่อสร้างชุดการสอนสำหรับครูเรื่องการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านสำหรับนักเรียนต่างชาติเยียร์ 11 (มัธยมศึกษาปีที่ 4) โรงเรียนนานาชาติเซนต์จอร์จส์และเพื่อศึกษาความเข้าใจการอ่านจับใจความและวัฒนธรรมของนักเรียนต่างชาติระดับเยียร์ 11 (มัธยมศึกษาปีที่ 4) โรงเรียนนานาชาติเซนต์จอร์จส์ กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนต่างชาติเยียร์ 11 (มัธยมศึกษาปีที่ 4) โรงเรียนนานาชาติเซนต์จอร์จส์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 10 คน โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนต่างชาติระดับเยียร์ 11 (มัธยมศึกษาปีที่ 4) โรงเรียนนานาชาติเซนต์จอร์จส์ และนักเรียนต่างชาติระดับเยียร์ 11 (มัธยมศึกษาปีที่ 4) โรงเรียนนานาชาติเซนต์จอร์จส์ มีความเข้าใจการอ่านจับใจความนิทานพื้นบ้านจากชุดการสอนที่สร้างขึ้น โดยมีคะแนนการทำบัตรคำสั่งการอ่านจับใจความร้อยละ 90 และบัตรคำสั่งวัฒนธรรมร้อยละ 92 และค่าเฉลี่ยแบบทดสอบหลังเรียนร้อยละ 92 อยู่ในเกณฑ์ดีมาก

รังษิมา สุริยรังสรรค์ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความ โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดเพชรบุรี และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดเพชรบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปรีดิรัฐธรรม อำเภอมือง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 53 คน เป็นการวิจัยเชิงทดลอง แบบกลุ่มเดียว สอบก่อนและหลังสอบ ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดเพชรบุรี มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.26/82.50 ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดเพชรบุรี หลังจากใช้แบบฝึกสูงกว่าก่อนใช้แบบฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อแบบฝึกการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดเพชรบุรีในระดับมากที่สุด

ศิริพร ศรีใหญ่ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยและพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิค CIRC มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิค CIRC เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิค CIRC เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิค CIRC กับเกณฑ์ร้อยละ 70 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิค CIRC เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิค CIRC กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เพื่อการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 25 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนสีคิ้ววิทยาคาร อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษพบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความของกลุ่มตัวอย่าง หลังการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิค CIRC มีคะแนนเฉลี่ย สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในส่วนของภาพรวมพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนก่อนการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิค CIRC มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กล่าวโดยสรุป ผลการวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นถึงการใช้วิธีสอนอ่านจับใจความแบบต่างๆ สามารถพัฒนาความสามารถของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ การเลือกใช้สื่อและการเลือกเนื้อหาที่นักเรียนสนใจ จะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความให้มีประสิทธิภาพและมีสัมฤทธิ์ผลที่ดี

4.1.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

งานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ มีดังนี้

วัตต์(Watts,2007, p. 2139-A) ได้ทำการวิจัยเรื่องการช่วยเหลือการอ่านของเด็กที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยมีความมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีปัญหาด้านการอ่านจับใจความ ด้วยวิธีการสอนเสริมไปที่ละตอนให้นักเรียนสามารถอ่านได้และเกิดทักษะในการจดจำ กลุ่มตัวอย่างคือ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 3 โรงเรียน ผู้ทำหน้าที่สอนเสริม เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี โปรแกรมการศึกษาภาษาอังกฤษ โดยนักศึกษาแต่ละคนไปจับคู่กับนักเรียนที่มีปัญหาด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนเสริมตัวต่อตัว ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีผลการอ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

โทบิง(Tobing, I.R. A.,2013) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ของกระบวนการอ่านและการรับรู้ความสามารถตนเองกับการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประเทศอินโดนีเซีย วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของกลยุทธ์การอ่านและการรับรู้ความสามารถของตนเองที่มีความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศอินโดนีเซีย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาจำนวน 138 แห่ง จากโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐมีส่วนร่วมในการศึกษาค้นคว้า การวิจัยใช้กลยุทธ์การอ่าน การสำรวจการอ่านกลยุทธ์ SORS (Survey of Reading Strategies) ผลการวิจัย พบว่าการอ่านมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการอ่านจับใจความ และจะทำผลงานที่มีขนาดเล็กเพื่อการคาดการณ์ของความสามารถในการอ่านจับใจความ ประเภทกลยุทธ์ในการอ่านไม่ได้เกี่ยวข้องอย่างมีนัยสำคัญที่จะเข้าใจการอ่าน ผลยังพบว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการอ่านเข้าใจ และการมีส่วนร่วมมากที่สุดเท่าที่ 20 เปอร์เซ็นต์ถึงการคาดการณ์ของการอ่านเข้าใจ ตัวแปรอิสระถูกตรวจสอบไปพร้อมๆกับการใช้กลยุทธ์ในการอ่าน มีความสัมพันธ์กับการอ่านจับใจความที่ไม่ได้อย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่การรับรู้ความสามารถตนเองเป็นปัจจัยบ่งชี้สำคัญของการอ่านจับใจความ

เหลียว (Liao, C., 2015) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการทำนายการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน เกรด 8 ทัศนศึกษา ความคล่องแคล่ว (Fluency) ความสามารถตนเอง (self-efficacy) และแรงจูงใจภายใน (intrinsic motivation) วัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคล่องแคล่ว (Fluency) ความสามารถตนเอง (self-efficacy) และแรงจูงใจภายใน (intrinsic motivation) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนเกรด 8 จำนวน 102 คน นักเรียนในระดับประถมศึกษา ประเทศฮ่องกง ผลการวิจัยพบว่า 1) ความเฝียวขณะกำลังอ่านมีอิทธิพลความเข้าใจของการอ่านอย่างมีนัยสำคัญ 2) อ่านออกเสียงไม่มีอิทธิพลความเข้าใจของการอ่านอย่าง

มีนัยสำคัญ 3) สถานะทางภาษามีอิทธิพลความเข้าใจของการอ่านอย่างมีนัยสำคัญ 4) ความอยากรู้ที่ไม่เป็นรูปธรรมมีระดับคะแนนทำนายความเข้าใจของการอ่าน และ 5) สถานะกลางๆทางภาษามีความสัมพันธ์ความเกี่ยวข้องคะแนนการอ่านและความเข้าใจของการอ่าน และอภิปรายได้ว่าในผลของการศึกษาค้นคว้าผลการเรียนและความหมายของการอ่านสำหรับนักการศึกษาที่จะต้องเรียนรู้เพิ่มเติม

กล่าวโดยสรุป จากผลการวิจัยต่างประเทศข้างต้นแสดงให้เห็นการใช้วิธีสอนการอ่านแบบต่างๆ การเลือกใช้สื่อ การเลือกเนื้อหา มีความสำคัญ เหมาะสมกับความสนใจของนักเรียน ทำให้การพัฒนาการอ่านมีประสิทธิภาพ และมีผลสัมฤทธิ์ที่ดี

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนสรุปความ

4.2.1 งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเขียนสรุปความ มีดังนี้

เอมอร มีสุนทร (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนสรุปความโดยใช้ผังมโนทัศน์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดฉะเชิงเทรา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนสรุปความโดยใช้ผังมโนทัศน์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสามกอ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นการวิจัยเชิงทดลอง กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 14 คน ผลการวิจัยพบว่า ผลของการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนสรุปความโดยใช้ ผังมโนทัศน์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ 88.47/87.03 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ และการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความหลังการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนสรุปความสูงกว่าก่อนการสอนโดยใช้แบบฝึก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วลีรัตน์ ดิษยครินทร์ (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 45 คน โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความมีประสิทธิภาพ 80.14/81.89 และ นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความจากเพลงไทยร่วมสมัย มีความสามารถในการเขียนสรุปความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

กฤติกา จันทรเกษม (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้ผังความสัมพันธ์ทางความหมายในการเรียนแบบกลุ่มสัมพันธ์เพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการอ่าน การเขียนสรุปความภาษาอังกฤษ และการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ การเขียนสรุปความภาษาอังกฤษ และการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนก่อนและหลังการใช้ผังความสัมพันธ์ทางความหมายในการเรียนแบบกลุ่มสัมพันธ์ กลุ่มเป้าหมายคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/6 โรงเรียนปิ่นสรวงแยลวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาอังกฤษหลัก ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 47 คน ผลวิจัยสรุปได้ว่านักเรียน ที่ได้รับการสอนโดยใช้ผังความสัมพันธ์ทางความหมายในการเรียนแบบกลุ่มสัมพันธ์มีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และมีการเห็นคุณค่าในตนเองหลังการทดลองไม่สูงขึ้นก่อนการทดลอง

เนาวรัตน์ เจตคุ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสรุปความ โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นไทยทรงดำ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสรุปความ โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นไทยทรงดำ เพื่อพัฒนาแบบฝึกและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสรุปความ โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นไทยทรงดำ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 เพื่อทดลองใช้แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสรุปความโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นไทยทรงดำ เพื่อประเมินทักษะการเขียนสรุปความ ประเมินชิ้นงาน e-books แนะนำถิ่นไทยทรงดำ และศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน ต่อแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสรุปความ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเขาย้อยวิทยา อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 37 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ใช้เวลา 10 ชั่วโมง แบบแผนการวิจัย One Group-Posttest Design ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องต้องการให้สร้างแบบฝึกที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา อาหาร และประเพณีของไทยทรงดำ โดยมีรูปแบบที่หลากหลาย สีสันสดใส มีภาพประกอบ ใช้ร่วมกับการไปศึกษานอกสถานที่ สืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตและสัมภาษณ์ผู้รู้ในท้องถิ่น โดยมีครู นักเรียนและผู้รู้ท้องถิ่นประเมินร่วมกัน แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสรุปความประกอบด้วย คำนำ คำชี้แจง วัตถุประสงค์ สารบัญ แบบทดสอบก่อนเรียน กิจกรรม แบบทดสอบท้ายเล่ม แบบทดสอบหลังเรียนและแผนการจัดการเรียนรู้มี 3 เล่ม ได้แก่ ถิ่นเดิมไทยทรงดำ รสล้ำธรรมชาติให้รู้ไว้ในวัฒนธรรม แบบฝึกมีค่าประสิทธิภาพ 77.75/81.62

กล่าวโดยสรุป จากผลการวิจัยการเขียนสรุปความในประเทศข้างต้น พบว่า การเลือกใช้สื่อและเนื้อหาที่นักเรียนสนใจ จะช่วยพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลที่ดียิ่งขึ้น และยังส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงขึ้นด้วย

4.2.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

งานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเขียนสรุปความ มีดังนี้

แมคกอนเนล (Mcgonnell, 2005) ได้ศึกษาทักษะการเขียนย่อความของนิสิต ชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยแอคคาเดีย (Acadia) ประเทศแคนาดา จำนวน 58 คน ซึ่งมีปัญหาในเรื่อง การเลือกประเด็นสำคัญของข้อความที่อ่านเพื่อการย่อความ นอกจากนั้นยังอ่อนทางหลักภาษา โดยเฉพาะการเขียนประโยค ข้อบกพร่องดังกล่าวได้จากการประเมินผลงานที่ทำส่งอาจารย์ผู้สอน การทดลองได้ให้นิสิตฝึกการเขียนย่อความจากการอ่านสารบนจอคอมพิวเตอร์ และอ่านจากเอกสาร บ้างสลับกัน ผลการทดลองตลอดภาคการศึกษาปรากฏว่า คุณภาพการเขียนย่อความในระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนปลายมีความสัมพันธ์กับการเขียนย่อความในระดับมหาวิทยาลัยของนิสิตชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือผลการเขียนย่อความในระดับมัธยมศึกษาที่ต่ำในระดับมหาวิทยาลัย ก็ยังคงอยู่

รินฮาร์ทและคณะ (Rinehart and other อ้างถึงในรัชญฤกษ์ สังกั, 2552, น. 56) ได้ศึกษาการฝึกทักษะการเขียนสรุปความ เพื่อนำไปสู่การสรุปความ หลังจากใช้กฎ 4 ข้อของการสรุปความ แล้วให้นักเรียนฝึกใช้กฎกับข้อความของตนเองตามขั้นตอนของการสรุปความ ดังนี้ 1) เขียนสรุปความแต่ละย่อหน้าในรายงาน 2) สรุปประเด็นสำคัญของแต่ละย่อหน้า รวมเป็นย่อหน้า เดียว และ 3) ประยุกต์กฎการสรุปความของตนเอง เมื่อจบการฝึกแล้วตามแผนการสอนสรุปความนี้ พบว่านักเรียนเพิ่มพูนความจำและสรุปใจความสำคัญจากข้อเขียนที่ไม่ได้ฝึกเมื่อใช้บทความ เดียวกัน

กล่าวโดยสรุป จากผลการวิจัยต่างประเทศที่กล่าวข้างต้นเกี่ยวกับ การเขียนสรุปความ พบว่า การเลือกใช้สื่อ เนื้อหา ตลอดจนวิธีการสอนที่เหมาะสม จะสามารถช่วยพัฒนา ทักษะ การเขียนสรุปความ ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงขึ้น ครุจำเป็นจะต้องพัฒนาตนเอง การเขียนสรุปความ ควรคู่ไปพร้อมกับนักเรียน